

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

I. MIŠLJENJE

1. U skladu s odredbama Zakona o državnoj reviziji, obavljena je revizija financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2007., o čemu je izraženo uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.
3. Sljedeći postupci i učinci su utjecali na izražavanje mišljenja:
  - U okviru rashoda za potpore proizvodnji, ostvareni su rashodi za potpore poticanju proizvodnje u morskom i slatkovodnom ribarstvu u iznosu 95.523.231,00 kn. Sustavi unutarnjih kontrola vezano za odobravanje sredstava za navedene potpore nisu zadovoljavajući.
  - U okviru rashoda za potpore programima razvitka seoskog prostora ostvareni su rashodi za potpore projektima koji su odabrani putem natječaja u iznosu 83.664.885,00 kn. U natjecajima nije određen točan udjel Ministarstva u financiranju rashoda projekata koji će biti odabrani, te je udjele u različitoj visini određivalo povjerenstvo prema procjeni. Nisu određeni kvalitetni i mjerljivi kriteriji za odabir projekta za sufinanciranje, a odabir između prihvatljivih projekata obavljalo je povjerenstvo prema procjeni.
  - Inspekcijskim nadzorom potpora za poticanje proizvodnje obuhvaćeno je 12,7% vrijednosti isplaćenih sredstava, a trebalo je obuhvatiti najmanje 15,0%. Kapitalne potpore i potpore programima razvitka seoskog prostora nisu obuhvaćene inspekcijskim nadzorom. Ministarstvo nema ustrojenu evidenciju korisnika kojima su nezakonito isplaćene potpore i evidenciju potraživanja za povrat nezakonito stečenih potpora, a za kašnjenje u povratu sredstava ne obračunava kamate.
  - U okviru rashoda za intervencije na tržištu, ostvareni su rashodi za interventni otkup svinja u iznosu 29.014.338,00 kn. Prema ugovorima, otkupljeno meso nije se smjelo stavljati na tržište 60 dana od zaključenja ugovora. Ministarstvo nije osiguralo kontrolu skladištenja i povlačenja mesa s tržišta, što je uvjet za učinkovito provođenje interventnih mjera. U okviru rashoda za intervencije na tržištu, ostvareni su rashodi za tržišnu kompenzaciju za ribu u iznosu 18.189.606,00 kn, na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske iz ožujka 2006.
  - Pozivi za dostavu ponuda za obavljanje usluga tekućeg i investicijskog održavanja nisu upućeni odabranim i zainteresiranim ponuditeljima, jer pojedini nisu dostavili ponude, a u svim postupcima odabran je isti ponuditelj. Ugovori o obavljanju usluga održavanja ne sadrže ugovornu kaznu i garantni rok, a primopredaja radova nije obavljena.

Za obavljanje geodetsko-katastarskih usluga, nakon provedenog postupka javnog nadmetanja zaključeni su ugovori s pet dobavljača u iznosu 3.108.621,00 kn. Do ugovorenog roka usluge su obavljene i obračunane u visini 47,0% ugovorene vrijednosti. U 2007. nisu sastavljeni zapisnici o konačnom obavljanju geodetsko katastarskih usluga i preuzimanju parcelacijskih elaborata, za koje su ugovori zaključeni u 2006., a ugovoreni rok bio je konac 2006.

Za nabavu usluga u iznosu 1.084.598,00 kn nisu provedeni propisani postupci javne nabave.

U rujnu 2007. ponovljen je postupak nadmetanja za usluge praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu. Planirana vrijednost usluga za pet područja bila je veća za 1.400.000,00 kn od planirane vrijednosti u poništenom postupku iz lipnja 2007. i od sredstava osiguranih u državnom proračunu. Ponuditelji s kojima su zaključeni ugovori o obavljanju usluga za dva područja u iznosu 1.000.000,00 kn, za iste usluge u lipnju 2007. nudili su cijenu u iznosu 400.000,00 kn, što je za 600.000,00 kn manje.

II. OSNOVNI PODACI

Podaci iz financijskih izvještaja za 2007.

u kn

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno Izvršeno	% ostvarenja izvršenja
1.	Prihodi i primici	3.987.001.714,00	3.901.041.898,00	97,8
2.	Rashodi i izdaci	3.987.001.714,00	3.978.597.613,00	99,8
3.	Manjak prihoda		-77.555.715,00	
Stanje 31. prosinca				
4.	Nefinancijska imovina			46.882.146,00
5.	Financijska imovina			518.115.209,00
6.	Obveze			106.925.201,00
7.	Broj zaposlenika			836

Nefinancijska imovina odnosi se na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 6.216.709,00 kn, opreme u iznosu 24.479.987,00 kn, prijevoznih sredstava u iznosu 7.472.810,00 kn, te druge imovine u iznosu 8.712.640,00 kn.

Financijska imovina odnosi se na novčana sredstva u iznosu 5.472.704,00 kn, potraživanja u iznosu 125.712.058,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 9.277.779,00 kn, te drugo u iznosu 377.652.668,00 kn. Druga financijska imovina odnosi se na zajmove u iznosu 350.721.046,00 kn, udjele u glavnici u iznosu 26.385.985,00 kn, te depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih u iznosu 545.637,00 kn.

Obveze se odnose na obveze za subvencije u iznosu 73.465.745,00 kn, materijalne rashode u iznosu 14.198.295,00 kn, za zaposlene u iznosu 9.339.676,00 kn, zajmove u iznosu 3.619.430,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 336.805,00 kn, te druge obveze u iznosu 5.965.250,00 kn.

III. NALAZ**Osvrt na naloge i preporuke revizije za 2006.**

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva za 2006., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2007. je utvrđeno u kojim slučajevima je postupljeno i u kojima nije postupljeno prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

1. Ustrojena je pomoćna računalna evidencija o nenaplaćenim naknadama za obavljene usluge obveznog zdravstvenog pregleda bilja.
2. Ugovori o prodaji dozvola za rekreacijski ribolov na moru zaključuju se na neodređeno vrijeme, a ne na razdoblje od godine dana.
3. Inspekcijski nadzor potpora dohotku obavljen je u propisanom opsegu.
4. Visina potpora projektima u okviru programa razvitka seoskog prostora odobravana je u skladu s odredbama Pravilnika o razvitku seoskog prostora.
5. Ugovorima o sufinanciranju projekata u okviru programa razvitka seoskog prostora određeno je poduzimanje mjera u slučaju nenamjenskog korištenja sredstava.
6. Evidencije postupaka nabave i zaključenih ugovora su cjelovite.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

1. Pomoćna evidencija o dozvolama za športski, rekreacijski i mali ribolov na moru, te o pravnim i fizičkim osobama koje prodaju dozvole putem računala nije ustrojena.
2. Inspekcijski nadzor potpora za poticanje proizvodnje obavljen je u manjem opsegu od propisanog (nije obavljen za kapitalne potpore i potpore ruralnom razvitku).
3. Nije ustrojena evidencija sa svim potrebnim podacima o korisnicima kojima su nezakonito isplaćene potpore.
4. Propisima nisu jasno određena ograničenja koja se odnose na isplatu visine potpora.
5. Za pojedine potpore isplaćene iz sredstava planiranih za ruralni razvitak nisu provedeni natječajni.
6. Pojedini postupci nabave nisu provedeni na način da se osigura učinkovito i efikasno gospodarenje sredstvima.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupiti prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Revizija financijskih izvještaja i poslovanja za 2007.

Prihodi po posebnim propisima

- 1.1. Prihodi po posebnim propisima planirani su u iznosu 50.730.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 54.096.736,00 kn, što je za 3.366.736,00 kn ili 6,6% više od plana. Odnose se na prihode koji se naplaćuju po propisima o veterinarstvu u iznosu 29.272.715,00 kn, po propisima o ribarstvu u iznosu 11.937.161,00 kn, po propisima o bilju, lovstvu, šumama i vodama u iznosu 5.660.574,00 kn, te druge nespomenute prihode u iznosu 7.226.286,00 kn.

Prihodi naplaćeni po propisima o veterinarstvu odnose se na naknade za veterinarsko zdravstvene preglede i kontrole i naknade za izdavanje svjedodžbi o zdravstvenom stanju životinja u iznosu 26.087.635,00 kn, naknade za obrasce u iznosu 1.623.436,00 kn, te druge naknade u iznosu 1.561.644,00 kn.

Veterinarsko zdravstvene preglede i kontrole i izdavanje svjedodžbi o zdravstvenom stanju životinja, obavljaju ovlaštene veterinarske organizacije za što naplaćuju naknade od korisnika usluga. Prema odredbama Zakona o veterinarstvu, 70,0% naplaćenih naknada za izdane svjedodžbe o zdravstvenom stanju životinja i 15,0% naplaćenih naknada za izvršene veterinarsko zdravstvene preglede i kontrole, prihod je državnog proračuna. O obavljanju navedenih poslova, veterinarske organizacije su dužne voditi propisane evidencije, dostavljati Ministarstvu mjesečna izvješća i uplaćivati pripadajući dio naknade u državni proračun. Ministarstvo je ustrojilo pomoćne evidencije kojima se prati redovitost dostavljanja mjesečnih izvještaja, na temelju kojih se evidentiraju potraživanja od veterinarskih organizacija u poslovnim knjigama. Pojedine veterinarske organizacije, propisani dio naknada ne uplaćuju pravodobno u državni proračun, a nenaplaćena potraživanja koncem 2007. iznosila su 6.040.538,00 kn. Prema odredbama članka 15. Pravilnika o svjedodžbi o zdravstvenom stanju životinja u unutarnjem prometu, za nepravodobna plaćanja propisanog dijela naknade za svjedodžbe u državni proračun treba obračunavati kamate, što Ministarstvo nije činilo.

U siječnju 2008. Ministarstvo je svim veterinarskim inspektorima u županijama i gradu Zagrebu, te ovlaštenim veterinarskim organizacijama uputilo dopis o provođenju nadzora i poduzimanju mjera naplate vezano za redovitost dostavljanja izvješća, te redovitost uplate sredstava u državni proračun. Inspektori su zaduženi da obave nadzor nad svim ovlaštenim veterinarskim organizacijama na području svoje nadležnosti, te da Ministarstvu dostave izvješće o nadzoru i poduzetim mjerama do konca veljače 2008. Do navedenog roka Ministarstvo je dobilo izvješća o nadzoru za deset veterinarskih organizacija, a o nadzoru 143 veterinarske organizacije izvješća još nisu bila dostavljena.

Prihodi od obrazaca koji su distribuirani veterinarskim organizacijama za obavljanje poslovanja ostvareni su u iznosu 1.623.436,00 kn. Pojedine veterinarske organizacije značajno kasne s plaćanjem obrazaca. Nenaplaćena potraživanja za obrasce koncem 2007. iznosila su 1.060.994,00 kn. Tiskanje i distribuciju većine obrazaca obavlja tiskara s kojom je Ministarstvo zaključilo ugovor o obavljanju navedenih poslova. Isporučene obrasce Ministarstvo zaračunava veterinarskim organizacijama po cijeni koja je za 5,0% veća od nabavne. U popisu obrazaca koji se koriste u veterinarstvu nalazi se oko 350 različitih vrsta. Za svaku otpremu obrazaca, veterinarskoj organizaciji se ispostavlja zaseban račun, te je u 2007. za obrasce izdano više od 1 700 računa, pojedinačno vrlo malih iznosa.

Prihodi koji se naplaćuju po propisima o ribarstvu ostvareni su u iznosu 11.937.161,00 kn. Prema pomoćnim evidencijama koje su sastavljene na temelju izvještaja uplatitelja naknada, u okviru navedenih prihoda ostvareni su prihodi od naknada za dozvole za športski i rekreacijski ribolov u morskom ribarstvu u iznosu 10.015.187,00 kn i u slatkovodnom ribarstvu u iznosu 1.594.297,00 kn.

Plaćanje naknada za športsko rekreacijski ribolov na moru, propisano je odredbama Zakona o morskom ribarstvu, a visina naknade za pojedinu vrstu dozvole utvrđena je pravilnicima. Dozvole za športski ribolov na moru prodaje Hrvatski savez za športski ribolov na moru, koji tromjesečno Ministarstvu dostavlja izvještaje o prodanim količinama i iznosu naknade uplaćenom u državni proračun. Dozvole za mali i rekreacijski ribolov na moru prodaju područne jedinice Ministarstva, udruge građana, te pravne i fizičke osobe s kojima je zaključen ugovor o prodaji dozvola.

Pomoćne računalne evidencije o dozvolama za športski i rekreacijski ribolov na moru te pomoćne računalne evidencije o subjektima koji prodaju dozvole, vode se ručno, te se otežano dolazi do potrebnih podataka.

Dozvole za športski ribolov u slatkovodnom ribarstvu izdaje Ministarstvo, a distribuira ih ovlaštenicima ribolovnog područja Hrvatski športsko ribolovni savez, koji vodi evidencije o distribuiranim dozvolama. Visina naknade za pojedine vrste dozvola propisana je odredbama Pravilnika o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu. Prema odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu, 10,0% sredstava naplaćenih na ime naknade za športski ribolov prihod su državnog proračuna. Navedeni prihod u državni proračun uplaćuju ovlaštenici ribolovnog područja. Ministarstvo ne provodi kontrolu pravodobnosti i točnosti uplate navedenih prihoda u državni proračun.

Državni ured za reviziju je predložio uspostavljanje učinkovite kontrole naplate prihoda od naknada za dozvole za športski ribolov u slatkovodnom ribarstvu. S obzirom da je Hrvatski športsko ribolovni savez dužan voditi evidencije o distribuiranim dozvolama, te da su mu ovlaštenici ribolovnog područja također dužni uplatiti propisani iznos naknade, predlaže se sa Savezom dogovoriti redovito dostavljanje podataka, na temelju kojih bi Ministarstvo moglo kontrolirati točnost i pravodobnost naplate prihoda od dozvola u slatkovodnom ribarstvu. Nadalje je predložio ustrojavanje pomoćne računalne evidencije o dozvolama za športski, rekreacijski i mali ribolov na moru, te o pravnim i fizičkim osobama s kojima je ugovorena prodaja dozvola. Navedene evidencije trebaju sadržavati sve značajne elemente za praćenje količina i vrijednosti izdanih i distribuiranih dozvola, te za praćenje naplate potraživanja za naknade za dozvole za ribolov na moru. Državni ured za reviziju je predložio poduzeti radnje u smislu racionalizacije poslovanja vezano za obrasce koji se koriste u veterinarstvu. Predložio je analizirati vrste obrazaca, te organizirati tiskanje i distribuciju obrazaca čiji je izgled propisan, te za koje je potrebno pratiti izdane količine i serijske brojeve zbog mogućih zlouporaba. U cilju smanjenja administrativnih poslova, račun za obrasce pojedinoj veterinarskoj organizaciji može se ispostavljati jednom mjesečno. Predložio je za druge obrasce, čiji izgled nije propisan, a njihovu količinu i serijske brojeve nije potrebno kontrolirati, propisati samo sadržaj obrasca, dok nabavu obrazaca ili izradu putem računala, treba prepustiti veterinarskim organizacijama. Također je predložio razmotriti mogućnost da se distribuirani obrasci ne zaračunavaju veterinarskim organizacijama, s obzirom da su prema odredbama članka 17. Zakona o veterinarstvu, sredstva za podmirenje troškova tiskanja i distribucije propisanih obrazaca i evidencija osigurana državnim proračunom. Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje, da se redovitost dostavljanja mjesečnih izvješća za izdane svjedodžbe i obavljene veterinarsko zdravstvene preglede i kontrole, može utvrditi temeljem ustrojenih pomoćnih evidencija, a redovitost uplate propisanog dijela naknade u državni proračun može se pratiti putem ustrojenih analitičkih evidencija potraživanja od veterinarskih organizacija. Na temelju navedenih evidencija, u slučaju neuplaćivanja naknada u državni proračun u propisanom roku, prema veterinarskim organizacijama treba poduzimati učinkovite mjere naplate, te za nepravodobne uplate obračunavati kamate.

Predloženo je obavljati nadzor nad veterinarskim organizacijama tijekom cijele godine, kojim naročito treba provjeriti je li veterinarska organizacija uključila cjelokupnu odgovarajuću dokumentaciju u sastavljena mjesečna izvješća i izračun naknada, te pojačati financijsku kontrolu dostavljenih mjesečnih izvješća, odnosno kontrolu pravilnosti i točnosti izračuna mjesečnog iznosa naknade koji veterinarska organizacija treba uplatiti u državni proračun.

- 1.2.** *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju, te je vezano za uspostavljanje učinkovitih kontrola naplate prihoda u slatkovodnom ribarstvu, obrazložilo da se podaci o uplatama ovlaštenika ribolovnog prava prikupljaju od 2005., a od 2007. na posebno propisanim obrascima provodi se prikupljanje evidencija mjesečnih uplata ovlaštenika ribolovnog prava. Ovlaštenik ribolovnog prava obvezan je popunjeni obrazac uplaćenih naknada i preslike uplatnica dostaviti Ministarstvu do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, a popunjeni obrazac konačnog obračuna uplaćenih naknada do 15. siječnja sljedeće godine. Ovlaštenici koji ne ispunjavaju svoje obveze mjesečne uplate i dostave podataka, upozoravaju se pisanim putem. U cilju usuglašavanja postupaka i preporuka revizije, Ministarstvo je navelo da će sa Hrvatskim športsko ribolovnim savezom uspostaviti sustav međusobne komunikacije u naplati navedenih prihoda. Ministarstvo je nadalje navelo da uspostavlja računalni sustav koji će povezati sve evidencije o ribarstvu, te omogućiti praćenje svih aktivnosti i promjena koje se tiču ribolova i akvakulture. Tijekom I faze razvoja računalnog sustava praćenja ribarstva uspostavljena je baza podataka za gospodarski ribolov na moru (registar flote, evidencije ulova i prometa ribe i drugih morskih organizama). U 2008. se provodi II. faza razvoja koja će obuhvatiti podatke o svim vrstama dozvola za rekreacijski i športski ribolov, te o odobrenjima i potvrdama za mali ribolov, počevši od potreba za tiskanjem, distribucijom, prodajom i naplatom. Baza će sadržavati i sve podatke o pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju distribuciju i prodaju športskih ili rekreacijskih dozvola za ribolov. U 2008. će biti zaključen ugovor s odabranim ponuditeljem, a očekuje se da će cijeli sustav biti u uporabi u 2009. Ministarstvo je smatralo opravdanim prijedlog prema kojem bi za obrasce koji se koriste u veterinarstvu čiji izgled nije propisan, te njihovu količinu i serijske brojeve nije potrebno kontrolirati, trebalo propisati samo sadržaj obrazaca, dok nabavu obrazaca ili izradu putem računala, treba prepustiti veterinarskim organizacijama. Navelo je da osobitu pozornost treba posvetiti evidenciji dostave numeriranih obrazaca radi mogućih zlouporaba, te da se prema odredbama članka 117. Zakona o veterinarstvu, na posebnoj poziciji državnog proračuna osiguravaju sredstva za financiranje mjera zdravstvene zaštite životinja namijenjena za podmirenje troškova tiskanja i distribucije propisanih obrazaca. Također je navelo da je broj ispostavljenih računa za obrasce u 2007. smanjen u odnosu na 2006., na temelju preporuka revizije za 2006. U cilju uspostave cjelovite kontrole slanja obrazaca i ispostavljanja računa, potrebno je učiniti određene promjene u računalnom programu, kako bi se broj ispostavljenih računa za obrasce smanjio. Ministarstvo je navelo da je u cilju kontrole naplate potraživanja od veterinarskih organizacija, Uprava za veterinarstvo u Planu aktivnosti veterinarske inspekcije u 2007. odredila svaka dva mjeseca obvezan nadzor ovlaštenih veterinarskih organizacija vezano za dostavu mjesečnih izvješća za svjedodžbe i veterinarsko-zdravstvene preglede, te uplatu sredstava. Također, Uprava je dopisom od 15. siječnja 2008. godine odredila da veterinarski inspektori obave nadzor redovitosti dostavljanja izvješća i uplate sredstava, te poduzmu mjere u slučajevima neredovitosti uplata. Od 153 ovlaštene veterinarske organizacije, Ministarstvu su do kraja svibnja 2008. dostavljena izvješća o nadzoru za 46. Uspostavljanjem novog sustava naplate u skladu s odredbama Zakona o veterinarstvu iz 2007. uklonit će se nedostatci, a kontrola naplate će uvelike biti olakšana.*

Rashodi za zdravstvenu zaštitu životinja

- 2.1. U okviru rashoda za zdravstvenu zaštitu životinja ostvareni su rashodi za laboratorijske i dijagnostičke usluge koje je obavio Institut za oceanografiju i ribarstvo u iznosu 1.400.072,00 kn. Odredbama Zakona o veterinarstvu i Naredbe o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2007., propisano je da dijagnostičke i druge pretrage obavlja Hrvatski veterinarski institut, a laboratorijsku dijagnostiku za određene bolesti životinja može obavljati i Veterinarski fakultet u Zagrebu. Za obavljanje laboratorijskih pretraga Institut za oceanografiju i ribarstvo nije određen Zakonom o veterinarstvu, nego Planom praćenja kvalitete mora i školjkaša na područjima uzgoja, izlova i ponovnog polaganja za 2007. (dalje u tekstu: Plan).

S Institutom za oceanografiju i ribarstvo, Ministarstvo je u svibnju 2007. zaključilo ugovor o laboratorijskim pretragama morske vode i mesa školjkaša u vrijednosti 1.521.218,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Obavljanje usluga ugovoreno je do konca 2007., prema navedenom Planu. Planom je obuhvaćeno praćenje u razdoblju od travnja 2007. do travnja 2008., navedene su točne lokacije i učestalost uzimanja uzoraka. Ugovorena je cijena pojedinačne pretrage morske vode i pretrage školjkaša u iznosu 2.250,00 kn, te izlasci na teren u iznosu 2,00 kn/km. U prosincu 2007. zaključen je dodatak ugovoru, kojim se rok za obavljanje ugovorenih usluga produljuje do konca svibnja 2008. Prema odredbama članka 4. ugovora, Institut za oceanografiju i ribarstvo treba pri svakom uzorkovanju zatražiti nazočnost nadležnog veterinarskog inspektora, koji je obvezan sastaviti zapisnik o uzimanju uzoraka. Način uzimanja uzoraka utvrđen je Planom, a prema Planu uzorke uzima ovlašteni veterinar ili stručna osoba laboratorija uz nazočnost ovlaštenog veterinara. Uz mjesečno izvješće i račun za obavljene poslove, Institut za oceanografiju i ribarstvo treba dostaviti Ministarstvu i presliku navedenih zapisnika. Uz pojedina izvješća i račune Instituta za oceanografiju i ribarstvo, priloženi su zapisnici iz kojih nije vidljivo tko je uzeo uzorak, te je li uzorkovanju bila nazočna i druga osoba kako je ugovoreno, odnosno određeno Planom. Osim Instituta za oceanografiju i ribarstvo, za uzimanje uzoraka Ministarstvu je račune ispostavilo osam veterinarskih organizacija u ukupnom iznosu 110.868,00 kn.

Ministarstvo nema zaključene ugovore o uzorkovanju s navedenim organizacijama, te nema pisani dokument o cijeni uzimanja uzoraka koju su zaračunavale veterinarske organizacije, nego je cijena dogovorena usmeno. Sve poslove vezano za uzimanje uzoraka i analizu morske vode i mesa školjkaša, prema zaključenom ugovoru, trebao je obavljati Institut za oceanografiju i ribarstvo. U siječnju 2008. Ministarstvo je imenovalo povjerenstvo koje je obavilo kontrolu ugovorenih usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša. Prema zapisniku i dokumentaciji, Institut za oceanografiju i ribarstvo je u 2007. obračunao usluge u iznosu 1.460.462,00 kn, a obračunima je obuhvaćeno razdoblje od listopada 2006. do konca 2007. U računima za razdoblje do svibnja 2007. cijena pretrage obračunavana je u iznosu 2.500,00 kn, prema ugovoru iz 2006., što je za 250,00 kn ili 11,1% više od iznosa koji je ugovoren za razdoblje poslije svibnja 2007.

Od svibnja 2007. cijena pretrage obračunavana je u skladu s ugovorom. Izvršenje ugovorenih usluga Ministarstvo je trebalo pratiti i kontrolirati za razdoblje od travnja 2007. do travnja 2008., za koje je zaključen ugovor. Prema osnovnom ugovoru, odnosno Planu, ugovorena količina usluga trebala je biti obavljena u razdoblju od svibnja do konca 2007., a u navedenom razdoblju usluge su obavljene u manjoj vrijednosti i količini.

Državni ured za reviziju je naložio kontrolu izvršenja usluga obavljati na način da se utvrdi jesu li usluge obavljene u ugovorenom razdoblju i u ugovorenoj količini, te jesu li obračunane po ugovorenoj cijeni. Naloženo je u zapisniku o uzimanju uzoraka na određenom području navesti podatke tko je uzeo uzorak i uz čiju nazočnost. Također je potrebno osigurati usporedni pregled obavljenih i ugovorenih usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša, prema područjima i dinamici kako je određeno Planom. Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da je, prema zaključenom ugovoru, sve poslove vezano za uzimanje uzoraka i analizu trebao obavljati Institut za oceanografiju i ribarstvo. Ako na određenim područjima uzorke mora i školjkaša uzimaju veterinarske organizacije, navedeno treba uzeti u obzir pri ugovaranju usluga. Također u tom slučaju pisanim dokumentom treba odrediti iznos naknada veterinarskim organizacijama za uzimanje uzoraka. Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje, da radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje usluga praćenja kvalitete mora i školjkaša treba provoditi postupke javne nabave, s obzirom da Institut za oceanografiju i ribarstvo za obavljanje navedenih usluga nije određen Zakonom o veterinarstvu, te da su i druge institucije osposobljene za obavljanje navedenih usluga.

- 2.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju. Navelo je da je s Institutom za oceanografiju i ribarstvo zaključen ugovor o laboratorijskim pretragama morske vode i mesa školjkaša jer je jedini u Republici Hrvatskoj opremljen i akreditiran za obavljanje poslova laboratorijske pretrage morske vode i mesa školjkaša i to pretrage toksičnog fitoplanktona te biotoksina, prema odredbama Pravilnika o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za izlov, uzgoj, pročišćavanje i stavljanje u promet živih školjkaša i Plana praćenja kvalitete mora i školjkaša na područjima uzgoja, izlova i ponovnog polaganja za 2007. Institut se ugovorno obvezao da će o provođenju svakog uzorkovanja izvijestiti nadležnog ovlaštenog veterinara, te zatražiti njegovu nazočnost i sastavljanje zapisnika o svakom uzorkovanju. Nadalje je navelo da je Institut uz račune dostavljao Ministarstvu zapisnike o uzorkovanju morske vode i školjkaša. Kontrolu dokumentacije i računa na kraju mjeseca obavljao je nadležni veterinarski inspektor Splitsko-dalmatinske županije o čemu je sastavio zapisnik koji je zajedno s računom, specifikacijom obavljenih pretraga i zapisnicima o uzimanju uzoraka, dostavljan Ministarstvu. Ministarstvo smatra opravdanom primjedbu da je trebalo u ugovoru odrediti jednu cijenu kada uzorkovanje provodi ovlaštena veterinarska organizacija, a drugu kada to radi Institut za oceanografiju i ribarstvo. Također je navelo da će za poslove pretrage morske vode i mesa školjkaša provoditi postupak javne nabave radi odabira najpovoljnijeg akreditiranog laboratorija.*

Potpore za poticanje proizvodnje u ribarstvu

- 3.1. Rashodi za potpore u ribarstvu ostvareni su u iznosu 95.523.231,00 kn. Potpore ribarstvu obračunavaju se i isplaćuju tromjesečno. Uvjet za ostvarivanje navedenih potpora je posjedovanje povlastice za gospodarski ribolov ili uzgoj, odnosno posjedovanje rješenja o udovoljavanju propisanih uvjeta za proizvodnju ribljih proizvoda od domaćeg ulova ili uzgoja. Ostvareni rashodi za potpore ribarstvu odnose se na preradu ribe na kopnu i otocima, uzgoj morske ribe, ulov male plave ribe, uzgoj kamenica, dagnji i riblje mlađi u iznosu 75.551.934,00 kn, te na uzgoj i preradu slatkovodne ribe u iznosu 19.971.297,00 kn.

Zahtjevi za potpore za morsko ribarstvo, uz popratnu dokumentaciju, dostavljaju se Upravi ribarstva. Nakon obrade zahtjeva, popisi korisnika potpora i pripadajućih iznosa, dostavljaju se na plaćanje Ravnateljstvu za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi. U dokumentaciji se, pored pojedinog zahtjeva, nalaze obrasci Ministarstva iz kojih bi trebalo biti vidljivo da su obavljene sve potrebne kontrole zahtjeva i dokumentacije. U navedenim obrascima popunjeni su podaci koji se odnose na vrstu potpore i iznos traženih sredstava, dok drugi predviđeni podaci koji se odnose na datum zaprimanja zahtjeva, naziv korisnika, iznos odobrenih sredstava, primjedbe vezano za zahtjev i dokumentaciju, te ime i potpis osobe koja je obavila kontrolu, nisu popunjeni. Iz dokumentacije se ne može zaključiti je li kontrola zahtjeva obavljena, tko je obavio kontrolu, odnosno udovoljava li zahtjev svim propisanim elementima za isplatu potpore. Iz dokumentacije treba biti vidljivo da je, između ostalog, provjereno ima li podnositelj prema propisima pravo na potporu u ribarstvu, je li priložio cjelokupnu dokumentaciju koju je uključio u izračun potpore, je li dokumentacija u skladu s propisima i odnosi li se na razdoblje za koje se traži potpora, je li za izračun potpore za pojedinu vrstu ribe primijenjen propisani iznos, te je li zbroj traženih iznosa točan.

Vezano za potpore u slatkovodnom ribarstvu, unutarnja revizija je u 2006. obavila reviziju procesa ostvarivanja prava na potpore uzgoju i preradi ribe u slatkovodnom ribarstvu, te također dala preporuke kako bi se organizacija navedenog procesa trebala unaprijediti u svrhu uspostavljanja odgovarajućih kontrola i zakonitog postupanja. Preporuke su prihvaćene, a provedba je započela prijedlogom izmjene Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva, prema kojem se unutar Uprave ribarstva predlaže ustrojiti Odsjek za državne potpore u ribarstvu, koji bi bio nadležan za proces ostvarivanja prava na potpore uzgoja i prerade ribe.

Državni ured za reviziju je predložio donijeti pisane procedure za sve postupke koje treba provesti vezano za kontrole zahtjeva za potpore u ribarstvu, te dokumentirati da su svi predviđeni postupci kontrole obavljeni, što treba potvrditi potpisom osobe koja je kontrolirala zahtjev i popratnu dokumentaciju.

- 3.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju i navelo da je Uprava ribarstva započela sa primjenom preporuka Samostalne službe za unutarnju reviziju vezano za proces ostvarivanja prava na potpore uzgoju i preradi ribe u slatkovodnom ribarstvu, te da je u tijeku izrada pisanih procedura za ostvarivanje prava na potpore u čitavom ribarstvu, kako je i preporuka revizije. U 2008. će biti izrađene navedene procedure te će se krenuti u njihovu provedbu.***

Potpore programima razvitka seoskog prostora

- 4.1.** Provedba programa razvitka seoskog prostora propisana je odredbama članka 53. Zakona o državnoj potpore u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu. Odredbama Pravilnika o provedbi programa razvitka seoskog prostora, predviđeno je deset mjera, odnosno programa unutar kojih se sufinanciraju projekti odabrani putem natječaja. Rashodi za potpore programima razvitka seoskog prostora ostvareni su u iznosu 90.857.849,00 kn. Odnose se na sufinanciranje projekta odabranih putem natječaja u iznosu 83.664.885,00 kn i sufinanciranje dva programa razvitka na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske u iznosu 7.192.964,00 kn.

U okviru potpora projektima odabranim putem natječaja, najznačajniji rashodi se odnose na potpore preradi, skladištenju i trženju poljoprivrednih, ribarskih i šumarskih proizvoda u iznosu 45.672.000,00 kn, potpore obnovi i razvitku sela i seoskog prostora u iznosu 16.580.000,00 kn, te potpore školovanju seoskih žitelja, osnivanju i razvoju poljoprivrednih zadruga i udruga proizvođača u iznosu 8.445.885,00 kn.

Za provođenje natječaja, utvrđivanje kriterija za odabir projekata, odabir i predlaganje projekata i iznosa potpore, te praćenje provedbe odabranih projekata, zadužena su povjerenstva. Natječaji za dodjelu potpora projektima objavljuvani su u dnevnom tisku, a odluke o odabiru na prijedlog povjerenstva donosio je ministar. S odabranim ponuditeljima zaključeni su ugovori o sufinanciranju. Natječajima je određeno da Ministarstvo sufinancira do 80,0% troškova projekta. Odredbama članka 6. Pravilnika o provedbi programa razvitka seoskog prostora, propisano je da se udio novčane potpore po pojedinoj mjeri, kao i najniži i najviši iznos potpore po pojedinom korisniku određuje natječajem. Natječajem treba odrediti točan udjel potpore u financiranju projekata i maksimalan iznos potpore po projektu, kako bi podnositelji ponuda mogli znati iznos potpore.

Potpore odabranim projektima odobravane je u različitim udjelima u odnosu na ukupnu vrijednost projekta, od 30,0% do 80,0%. Visina potpore ovisi o procjeni povjerenstva. Za pojedine projekte odobren je traženi iznos potpore u cijelosti, odnosno 80,0% sredstva potrebnih za realizaciju projekta, dok je za pojedine projekte odobreno znatno manje sredstava od traženih, te je upitno hoće li korisnik potpore moći financirati troškove projekta u iznosu većem od 20,0%. Pri utvrđivanju kriterija za odabir projekata za dodjelu potpore preradi, skladištenju i trženju poljoprivrednih, ribarskih i šumarskih proizvoda određen je najviši iznos potpore po projektu u manjem iznosu od utvrđenog natječajem. Najviši iznos sufinanciranja po pojedinom projektu koji je utvrđen natječajem, kasnije nije trebalo mijenjati.

U natječajima za dodjelu potpora navedeno je da korisnici za prijavu na natječaj, između ostaloga, trebaju dostaviti popunjeni zahtjev za prijavu, program ili idejni projekt, te ugovor o sufinanciranju programa ili izjavu o samofinanciranju 20,0% troškova projekta ovjerenu od javnog bilježnika. Dokumentacija koja se dostavlja radi prijave na natječaj, ujedno je određena kao kriterij za odabir projekata. U pojedinim natječajima navode se i neki drugi kriteriji, primjerice raspoloživost novčanih sredstava, te procjena povjerenstva. Ako neki od traženih dokumenata nedostaje, prijava je nepotpuna, nije prihvatljiva i odbija se.

S obzirom da se svim ponuditeljima koji su dostavili prihvatljive ponude, zbog ograničenih sredstava ne mogu odobriti potpore, povjerenstvo treba napraviti odabir između prihvatljivih ponuda. Dostava potpune dokumentacije ne može biti kriterij za odabir, nego uvjet da je ponuda pravovaljana. Kao kriterij navedena je procjena povjerenstva o važnosti projekta, a nisu utvrđeni elementi na temelju kojih će povjerenstvo određivati važnost projekta. Potrebno je odrediti kriterije za odabir najkvalitetnijih projekata između prihvatljivih, a koji su različiti od dokumentacije koja se dostavlja za prijavu na natječaj. Jedan od važnih kriterija trebao bi biti u kojoj mjeri se projektom ostvaruju postavljeni ciljevi.

Jedan od kriterija za odabir projekata je priloženi ugovor o sufinanciranju projekta ili izjava o samofinanciranju 20,0% troškova projekta ovjerena od javnog bilježnika. Za većinu projekata potpora nije odobrena u visini 80% troškova projekta, nego u manjem iznosu, te izjava o samofinanciranju 20,0% troškova projekta nema svrhe. Također, prema dostavljenoj dokumentaciji, odnosno prema iznosu ostvarenog dohotka koji su iskazali pojedini korisnici, upitno je kako će financirati projekt.

U natječajima za određene programe ili projekte nije pobliže određeno što programi, odnosno projekti trebaju sadržavati. U pojedinim prijavljenim programima nije navedeno koliko zaposlenika ima tražitelj potpore, s kakvim iskustvom i znanjem raspoložu, te kako će realizacija programa ili projekta utjecati na povećanje zaposlenosti, što je cilj nekih od programa. Programi prijavljeni na natječaj trebali bi sadržavati navedene podatke. Također, program bi trebao sadržavati opis potpora koje je natjecatelj ostvario u prethodnim godinama, te je li ih učinkovito koristio i povećao prihode, proizvodnju ili zaposlenost, što bi ujedno mogao biti i jedan od kriterija za odabir programa ili projekata. Predmet natječaja za dodjelu potpora u okviru pojedinih mjera razvitka je općenit, odnosno obuhvaća vrlo široko područje. Predmet natječaja za potpore unutar Programa edukacije i informiranja korisnika programa ruralnog razvitka su organiziranje radionica, okruglih stolova, izrade brošura i drugih tiskanih materijala, te informiranje putem sredstava javnog informiranja. Predmet navedenog natječaja trebao je biti određeniji - usmjeren na određeni predmet i način edukacije, ciljane skupine, te učestalost edukacije, što bi omogućilo da prijavljeni programi budu usmjereni na određena područja edukacije seoskih žitelja za koje je ocijenjeno da su najpotrebnija. Isto tako, natječajem za dodjelu potpora preradi, skladištenju i trženju poljoprivrednih, ribarskih i šumarskih proizvoda obuhvaćeno je vrlo široko područje zbog čega je primljen vrlo velik broj ponuda (648), te onemogućen kvalitetan odabir projekata. Po navedenom natječaju, između drugih, za sufinanciranje su odabrana tri projekta koji se odnose na izgradnju objekata za uzgoj šampinjona i bukovača, te rekonstrukciju staklenika, a odobrena im je potpora u iznosu 1.080.000,00 kn. Navedeni projekti nisu trebali biti odabrani, s obzirom da se radi o proizvodnji, a ne o preradi, skladištenju i trženju poljoprivrednih, ribarskih i šumarskih proizvoda.

Na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske, ostvareni su rashodi za potpore programima razvitka seoskog prostora u iznosu 7.192.964,00 kn, od čega se na Program za održivi razvitak ruralnog prostora i podizanje proizvodnje mlijeka na području pojedinih gradova i općina u Karlovačkoj županiji odnosi 3.937.207,00 kn, a na program Revitalizacije vinograda na položaju Bucavac u Pimoštenu 3.255.757,00 kn. Odredbom članka 53. stavka 5. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, propisano je da se projekti razvitka seoskog prostora prihvatljivi za financiranje u okviru navedenog modela odabiru putem natječaja.

Državni ured za reviziju je predložio pobliže odrediti predmet natječaja za dodjelu potpora unutar pojedinih mjera razvitka seoskog prostora, kako bi prijavljeni projekti mogli odgovarati specifičnim ciljevima provođenja pojedinih mjera. Predložio je natječajem odrediti točan udjel novčane potpore u financiranju projekata unutar pojedine mjere razvitka seoskog prostora. Također je predloženo pobliže odrediti sadržaj prijavljenog projekta ili programa, te tražiti kvalitetne dokaze o izvorima financiranja za dio projekta koji ne financira Ministarstvo. Nadalje je predloženo odrediti detaljne i mjerljive kriterije na temelju kojih će se vrednovati prihvatljive ponude i obavljati odabir najkvalitetnijih projekata za sufinanciranje unutar pojedine mjere razvitka. Jedan od važnih kriterija trebao bi biti u kojoj mjeri se projektom ostvaruju postavljeni ciljevi natječaja.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje, da projekti koji se odnose na izgradnju objekata za uzgoj šampinjona i bukovača, te rekonstrukciju staklenika, nisu trebali biti odabrani za sufinanciranje u okviru mjere - potpora preradi, skladištenju i trženju poljoprivrednih, ribarskih i šumarskih proizvoda, s obzirom da se kod navedenih projekata radi o proizvodnji.

- 4.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju. Primjedbe je smatralo opravdanim, te je navelo da će ih u sljedećim natječajima otkloniti. Navelo je da će se natječajem ili provedbenim podzakonskim aktom definirati odrednice natječaja koje je do sada radilo povjerenstvo: visina potpore za pojedini projekt, važnost projekta, odnosno doprinos pojedinog projekta ostvarenju zacrtanih ciljeva, najviši iznos potpore po projektu, te smanjenje iznosa potpore po projektu, čime izjava o sufinanciranju ili samofinanciranju u visini od 20,0 % gubi svrhu. Također će se odrediti detaljni i mjerljivi kriteriji za odabir projekata. Ministarstvo je uvažilo primjedbu da dostava potpune dokumentacije nije kriterij za odabir, nego je to uvjet da je prijava pravovaljana. Nadalje je navelo da je potrebno i detaljnije odrediti podatke koje podnositelji zahtjeva moraju dostaviti, a koji osiguravaju provedbu projekta i omogućavaju uvid u dosadašnje potpore iz javnih izvora sredstava, te njihov doprinos općim razvojnim ciljevima. Ministarstvo je prihvatilo primjedbu da predmeti natječaja pojedinih mjera moraju biti određeniji, te da sredstva za sufinanciranje u okviru programa razvitka seoskog prostora treba dodjeljivati na temelju provedenog javnog natječaja. Nadalje je navelo da je u tijeku Revizija procesa provedbe programa razvitka seoskog prostora tijekom 2007., koju provodi Samostalna služba za unutarnju reviziju Ministarstva. Nalazi i preporuke navedene službe bit će implementirani u proces, što će dovesti do standardizacije, te poboljšanja dosadašnjeg načina rada.*

Inspekcijski nadzor potpora

- 5.1. Prema odredbama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, nadzor nad provođenjem Zakona i propisa donesenih na temelju njega, obavlja Ministarstvo – poljoprivredna inspekcija. Ministarstvo je sastavilo izvješće o provedbi inspekcijskog nadzora korištenja državnih potpora u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu u 2007. Aktivnosti poljoprivredne inspekcije odnosile su se na nadzor ostvarivanja prava na potpore prije i nakon isplate potpora u ratarskoj, voćarskoj, vinogradarskoj i stočarskoj proizvodnji, te potpore dohotku. Inspekcijskim nadzorom u 2007. obuhvaćeno je 6 055 korisnika potpora, od kojih 887 korisnika potpore dohotku.
- Ukupna vrijednost nadziranih potpora iznosila je 314.886.674,00 kn, od čega se 305.283.674,00 kn odnosi na potpore poticanju proizvodnje, a 9.603.000,00 kn na potpore dohotku. U 2007. različite potpore ostvarilo je 100 563 korisnika, od kojih su 13 404 korisnika dohodovne potpore. Broj korisnika potpora koji je obuhvaćen inspekcijskim nadzorom u skladu je s propisima. Inspekcijskim nadzorom u 2007. obuhvaćeno je 12,7% vrijednosti potpora za poticanje proizvodnje, što je za 2,3% manje od propisanog udjela. Inspekcijskim nadzorom u 2007. nisu obuhvaćene kapitalne potpore i potpore programima razvitka seoskog prostora. Prema odredbama članka 56. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, nadzor nad provođenjem navedenog Zakona i propisa donesenih na temelju njega, obavlja Ministarstvo – poljoprivredna inspekcija. S obzirom da su kapitalne potpore i potpore programima razvitka seoskog prostora propisane odredbama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, također su trebale biti predmet inspekcijskog nadzora.
- U 2007. su donesena 472 rješenja kojima je utvrđeno da korisnici ne udovoljavaju uvjetima za isplatu potpora u iznosu 6.224.635,00 kn, a povrat nezakonito ostvarenih potpora naložen je u iznosu 1.162.859,00 kn. Pokrenuto je 25 ovršnih postupaka nad korisnicima koji u određenom roku nisu vratili nezakonito ostvarene potpore.

Odredbama članka 3. stavaka 5. i 6. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, propisano je ako korisnik nezakonito stečene državne potpore ne vrati sredstva u naloženom roku dužan je platiti zatezne kamate, te ne ostvaruje pravo na isplatu državne potpore do podmirenja obveza. Također je određeno da se novi zahtjev za stjecanje prava na potporu može podnijeti, po proteku dvije godine od dana konačnosti rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naredio korisniku povrat sredstava. Ministarstvo nema ustrojenu evidenciju korisnika koji su nezakonito ostvarili potpore, te evidencije pokrenutih ovršnih postupka.

Državni ured za reviziju je naložio ustrojiti evidenciju potraživanja s osnove nezakonito stečenih potpora, te voditi brigu o njihovoj naplati, a za kašnjenje u povratu sredstava obračunavati zatezne kamate. Također je naložio ustrojiti evidenciju korisnika kojima su nezakonito isplaćene potpore s datumima konačnosti rješenja kojim je poljoprivredni inspektor naložio korisniku povrat sredstava, koja će biti osnova za praćenje novih zahtjeva korisnika, s obzirom da navedeni korisnik novi zahtjev može podnijeti po proteku dvije godine. Državni ured za reviziju je naložio obavljanje inspekcijskog nadzora potpora za poticanje proizvodnje u opsegu koji je propisan odredbama Pravilnika o uvjetima provedbe modela poticanja proizvodnje. Naložio je u inspekcijski nadzor potpora uključiti kapitalne potpore, te potpore ruralnom razvitku.

- 5.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju. Vezano za evidencije potraživanja s osnove nezakonito stečenih potpora na temelju koje bi trebalo voditi brigu o njihovoj naplati i za kašnjenje vraćanja sredstava obračunavati zatezne kamate, Ministarstvo je navelo da zaprima sva donesena rješenja vezana za nezakonito stečene potpore, te o njima vodi evidenciju na način da se podaci poljoprivredne inspekcije uspoređuju s podacima Ravnateljstva za tržišnu i strukturnu potporu.*

Što se tiče ustrojavanja evidencija korisnika kojima su nezakonito isplaćene potpore, s datumima konačnosti rješenja za povrat sredstava, koje će biti i temelj za praćenje novih zahtjeva korisnika, obrazložilo je da je prema planu aktivnosti umrežavanja i informatizacije za 2007. i 2008. u tijeku izrada inspekcijskog softvera koji će objediniti i informatički podržati rad inspekcija u poljoprivredi, te se povezati s postojećim i aplikacijama u razvoju (Upisnik poljoprivrednih gospodarstva, koji vodi Ravnateljstvo i redizajnirani Internet i intranet na razini Ministarstva). Također je navelo da je evidencija korisnika kojima su nezakonito isplaćene potpore s datumima konačnosti rješenja dostupna iz polugodišnje ažuriranih Pregleda izvršnosti i konačnosti rješenja, koje svake godine sastavlja poljoprivredna inspekcija.

Nadziranje 12,7 % isplaćenih potpora u 2007., umjesto propisanih 15,0%, obrazložilo je time što najveći broj korisnika ostvaruje pravo na relativno male iznose potpora, pa se sa postojećim brojem inspektora i uvjetima rada vrlo teško može zadovoljiti propisani obujam nadzora (npr. svega je 3,3 % pravnih osoba koje ostvaruju veće iznose novčanih potpora). Pri planiranju provođenja inspekcijskih nadzora u 2007. vodilo se računa da su rizici izraženiji kod potpora u ratarstvu, stočarstvu i podizanju višegodišnjih nasada, te da se s obzirom na broj poljoprivrednih inspektora, njihove nadležnosti i uvjete rada, naglasak u obavljanju nadzora stavi na potpore navedenim proizvodnjama.

Vezano za inspekcijski nadzor kapitalnih potpora, Ministarstvo je navelo da one do sada nisu bile obuhvaćene nadzorom, jer korisnici pri podnošenju zahtjeva moraju u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, priložiti dokumentaciju (između ostalog i ugovor o kreditu, investicijski program, ovjerenu potvrdu financijske institucije koja je odobrila kredit, preslike računa ili kupoprodajnih ugovora, potvrde o izvršenim financijskim obvezama i drugo) prema kojoj Ministarstvo provodi administrativnu kontrolu zahtjeva, te u određenim slučajevima obavlja provjeru kapitalnih ulaganja i na terenu. Iz navedenog slijedi da je smanjen rizik od nezakonitog ostvarivanja navedenih potpora. Nadalje je navelo da je prema traženju Ravnateljstva za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi, poljoprivredna inspekcija već početkom 2008. obavila inspekcijski nadzor kod podnositelja zahtjeva za potporu kapitalnim ulaganjima. Navedenim nadzorom je obuhvaćeno 19 korisnika i 22 zahtjeva za potporu kapitalnim ulaganjima (nabava nove opreme i mehanizacije za poljoprivredu, nabava uzgojno valjanih grla u stočarstvu, kupovina poljoprivrednog zemljišta, izgradnja, adaptacija i opremanje objekata za poljoprivrednu proizvodnju). Prema zahtjevima, ukupna vrijednost nadzirane tražene kapitalne potpore iznosila je 2.587.122,46 kn, a ukupna vrijednost nadzirane odobrene kapitalne potpore 466.085,10 kn.

Vezano za inspekcijski nadzor potpora ruralnom razvitku, Ministarstvo je obrazložilo da se u 2007. nadzor nije provodio, s obzirom da je procijenjeno da postojeća administrativna kontrola smanjuje rizike, jer se potpore razvitku seoskog prostora i marketinškoj pripremi poljoprivrednih proizvoda ostvaruju na temelju natječaja, a potpore očuvanju izvornih i zaštićenih pasmina na temelju zahtjeva čiju administrativnu kontrolu provodi Hrvatski stočarski centar. Kako je u 2007. došlo do kadrovskog, organizacijskog i materijalnog jačanja kapaciteta poljoprivredne inspekcije, u 2008. se planira obaviti inspekcijski nadzor potpora ruralnom razvitku kod korisnika s kojima su zaključeni ugovori o sufinanciranju prema natječajima iz 2006. i 2007. i to za osnivanje nove poljoprivredne zadruge, razvoj poljoprivredne zadruge i sufinanciranje rada profesionalnog upravitelja, sufinanciranje programa rada udruga strojni prsten, izgradnja, adaptacija i opremanje pogona za preradu, konfekcioniranje i pakiranje poljoprivrednih proizvoda, te proizvodnju govedeg mesa u sustavu krava-tele. Za odstupanja u inspekcijskom nadzoru potpora u 2007. Ministarstvo je navelo sljedeće razloge: nedovoljan broj poljoprivrednih inspektora, pa je prema Planu kadrovskih potreba Ministarstva u smislu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji do 2009. potrebno zaposliti još deset poljoprivrednih inspektora, te problem reguliranja odnosa oko pružanja stručne pomoći od strane Državne geodetske uprave (dobivanje usluga izdavanja izvadaka katastarskih planova i identifikacije katastarskih čestica).

Rashodi za intervencije na tržištu

- 6.1. Rashodi za intervencije na tržištu ostvareni su u iznosu 345.753.072,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi za intervencije na tržištu odnose se na mjere pomoći stočarskoj proizvodnji zbog suše u iznosu 280.598.752,00 kn. Drugi rashodi odnose se na interventni otkup svinja, tržišnu kompenzaciju za ribu, sufinanciranje otkupa i skladištenja mandarina i jabuka, te mjere sprečavanja poremećaja u peradarskoj proizvodnji nastalih uslijed pojave ptičje gripe. Rashodi za interventni otkup svinja ostvareni su u ukupnom iznosu 29.014.338,00 kn, za dva otkupna kruga. U siječnju, odnosno veljači 2007. Vlada Republike Hrvatske je prihvatila prijedlog Ministarstva, te radi sprječavanja poremećaja u svinjogojskoj proizvodnji zbog pojave svinjske kuge, odobrila s proračunske pozicije za intervencije na tržištu 12.000.000,00 kn za sufinanciranje troškova interventnog otkupa i skladištenja svinjskog mesa.

U skladu sa Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo je otkupljivače svinja odabralo putem natječaja. S otkupljivačima su zaključeni ugovori o sufinanciranju otkupa utovljenih svinja, a potpora im je isplaćena u iznosu 2,50 kn/kg. Na temelju dostavljene dokumentacije o otkupu, otkupljivačima u prvom krugu otkupa ukupno je isplaćeno 11.384.076,00 kn. Većina sredstava isplaćena je u travnju, a ostatak u svibnju i lipnju 2007. U svibnju 2007., na temelju rješenja ravnatelja Uprave za veterinarstvo, s deset otkupljivača koji su do tada sudjelovali u otkupu, te još jednim otkupljivačem, zaključeni su drugi ugovori o naknadi dijela troškova otkupa utovljenih svinja, te ugovori o naknadi dijela troškova otkupa odojaka i prasadi.

Međusobna prava i obveze u drugom krugu otkupa regulirana su kao i u prvim ugovorima, osim što je potpora ugovorena u iznosu 3,00 kn/kg za utovljene svinje i odojke za tov, a 5,00 kn/kg za odojke za klanje. U drugom krugu otkup je obavljan u razdoblju od svibnja do kolovoza 2007.

U srpnju 2007., Ministarstvo je uputilo prijedlog Vladi Republike Hrvatske za sufinanciranje troškova otkupa i skladištenja svinjskog mesa u iznosu po kilogramu koji je već ugovoren s otkupljivačima, a Vlada Republike Hrvatske je prijedlog prihvatila u kolovozu 2007., te za navedenu namjenu odobrila 18.000.000,00 kn. Otkupljivačima su isplaćena sredstva za sufinanciranje otkupa u drugom krugu, u razdoblju od rujna do studenoga 2007., ukupno u iznosu 17.630.262,00 kn.

U oba kruga otkupa, otkupljivačima je ukupno isplaćeno 29.014.338,00 kn, a najviše isplaćeni iznos jednom otkupljivaču je 8.628.774,00 kn. Ugovorima koji su zaključeni s otkupljivačima o sufinanciranju troškova otkupa svinja za prvi i drugi krug otkupa, određeno je da otkupljivač ne smije meso stavljati na tržište 60 dana od potpisivanja ugovora. Način kontrole provođenja navedene odredbe ugovora nije propisan, kontrola nije provedena, te nema podataka jesu li se otkupljivači pridržavali navedene odredbe ugovora ili je meso stavljano na tržište.

Odredbama članka 11. Zakona o poljoprivredi, propisano je da Vlada Republike Hrvatske može uvesti sljedeće mjere: intervencijsku kupovinu i prodaju, povlačenje poljoprivrednih proizvoda s domaćeg tržišta i potporu skladištenju poljoprivrednih proizvoda. Za učinkovito sprječavanje većih poremećaja u ponudi i potražnji, te za stabiliziranje cijena na tržištu, značajno je upravo povlačenje i skladištenje proizvoda. Ministarstvo nije osiguralo kontrolu skladištenja svinjskog mesa koje je bilo predmet interventnog otkupa, u određenom vremenskom razdoblju.

Rashodi vezani za tržišnu kompenzaciju za ribu u 2007. ostvareni su u iznosu 18.189.606,00 kn, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske iz ožujka 2006. Prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o dodjeli tržišne kompenzacije za prodani ulov riba i drugih morskih organizama, osim plave ribe, spužvi i koralja, pravo na tržišnu kompenzaciju imale su pravne i fizičke osobe koje posjeduju povlasticu za obavljanje gospodarskog ribolova na moru i ostvaren polugodišnji promet ribe najmanje u iznosu 50.000,00 kn. Određeno je da će se kompenzacija isplaćivati s pozicije za intervencije na tržištu u visini 14,0% vrijednosti u izdanom računu. Ministarstvo je u ožujku 2006. odredilo postupak i kriterije za dodjelu tržišne kompenzacije u ribarstvu. Određeno je da se zahtjevi uz pripadajuću dokumentaciju podnose polugodišnje. Zahtjeve s pripadajućom dokumentacijom zaprimaju i obrađuju ispostave Ministarstva, koje obračunane iznose i druge potrebne podatke za isplatu potpore dostavljaju u sjedište Ministarstva. U 2006. korisnicima su isplaćene potpore za prvih šest mjeseci 2006. u iznosu 5.569.398,00 kn, a u 2007. za drugo polugodište 2006. i prvo polugodište 2007. u iznosu 18.189.606,00 kn. Odredbama članka 11. Zakona o poljoprivredi, propisane su mjere intervencije na domaćem tržištu koje na prijedlog ministra može uvesti Vlada Republike Hrvatske, a mjera intervencije u vidu tržišne kompenzacije nije predviđena.

Rashodi za tržišnu kompenzaciju za ribu ostvareni su iz planiranih sredstava za intervencije na tržištu, koja planom nisu raspoređena prema vrstama intervencija.

Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da je Odluka Vlade Republike Hrvatske iz 2006. o dodjeli tržišne kompenzacije za prodani ulov riba i drugih morskih organizama, s pozicije za intervencije na tržištu, imala obilježje jednokratne mjere zbog sprječavanja poremećaja na tržištu. Pozivajući se na Odluku iz 2006., tržišna kompenzacija za ribu isplaćivana je i u 2007. Isplate potpora koje imaju trajno obilježje propisuju se odredbama Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu, a ne odlukama Vlade Republike Hrvatske.

Osim navedenog, odredbe članka 11. Zakona o poljoprivredi, propisuju koje se mjere intervencije na tržištu mogu uvesti, a mjera u vidu tržišne kompenzacije nije predviđena. Na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske treba obavljati samo intervencije koje imaju obilježje jednokratne mjere na tržištu i to na način propisan odredbama Zakona o poljoprivredi. Državni ured za reviziju je naložio kontroliranje provođenja odredbi zaključenih ugovora, odnosno kontrolu skladištenja i povlačenja proizvoda s tržišta, što će osigurati učinkovitost provedenih interventnih mjera.

- 6.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju, te je vezano za rashode za tržišnu kompenzaciju ribe navelo da je uputilo novu Odluku o dodjeli tržišne kompenzacije na prihvaćanje Vladi Republike Hrvatske. U skladu s Nacionalnim programom povećanja proizvodnje i potrošnje ribe, radi rješavanja problema s kojima se ribarstvo susreće od zastarjele flote do nepostojanja potrebne ribarske infrastrukture (ribarske luke, iskrcajna mjesta, sustav organizirane prodaje ribe i drugo) započete su određene aktivnosti i projekti, kojima se problemi planiraju riješiti, odnosno umanjiti. Nadalje je navelo, dok se predviđene aktivnosti i projekti ne realiziraju te ribarima ne osiguraju osnovni uvjeti za normalno poslovanje, ribarima je potrebna pomoć u osiguravanju konkurentnosti u odnosu na druge sudionike u ribolovu u Jadranskom moru. Zbog tih razloga uvedena je tržišna kompenzacija koja se smatra intervencijom koju provodi Ministarstvo. Vezano za kontrolu skladištenja i povlačenja proizvoda s tržišta, Ministarstvo je obrazložilo da nije bilo moguće osigurati kontrolu skladištenja svinjskog mesa koje je bilo predmet otkupa, jer su otkupljene velike količine (9 696 378 kg), a broj poljoprivrednih inspektora nije dovoljan za obujam posla koji obavljaju. Nadalje je navelo da je cilj navedene mjere zbrinjavanje svinja sa seljačkih gospodarstava uz provođenje mjera kontrole trženja, s obzirom na širenje bolesti klasične svinjske kuge, što je uspješno obavljeno.*

Javna nabava

- 7.1. Ministarstvo je donijelo plan nabave za 2007. Prema planiranim iznosima sredstava za nabavu pojedinih roba, radova ili usluga provedeni su odgovarajući postupci javne nabave, i to javna nadmetanja, ograničena prikupljanja ponuda, javna prikupljanja ponuda, te izravna ugovaranja uz primjenu odredbi članka 12. stavak 6. Zakona o javnoj nabavi. Prema vođenim evidencijama postupaka nabave i zaključenih ugovora, u 2007. zaključeni su ugovori o nabavi u iznosu 34.054.918,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Nedostaci u provođenju postupaka nabave ili kod realizacije zaključenih ugovora odnose se na nabavu usluga tekućeg i investicijskog održavanja, usluga čišćenja i pranja prozora, usluga praćenja stanja u ribarstvu, usluga informiranja, geodetskih, grafičkih i tiskarskih usluga, te nabavu namještaja.

Za obavljanje usluga tekućeg i investicijskog održavanja u zgradi Ministarstva u Zagrebu provedeno je pet postupaka nabave ograničenim prikupljanjem ponuda. Pozivi za dostavu ponuda poslani su ponuditeljima, poštom preporučeno ili su ih ponuditelji preuzeli osobno. Kod osobnog preuzimanja, pojedini ponuditelji su potvrdili primitak potpisom i pečatom, a drugi samo potpisom.

Zaprimanje poziva za dostavu ponuda treba obavljati na način da ponuditelj potvrdi primitak ponude stavljanjem pečata i potpisa ili poziv za dostavu ponuda slati preporučenom poštom na adresu ponuditelja.

Jedan ponuditelj je pozivan da dostavi ponudu na četiri postupka nabave, a ponudu nije dostavio niti na jedan poziv. S obzirom da Ministarstvo poziva ponuditelje po vlastitom izboru, pozive treba dostavljati kvalificiranim i zainteresiranim ponuditeljima. Svrha provođenja postupaka nabave je postizanje najpovoljnijih cijena, a ne formalno zadovoljenje zakonskih obveza. U pet postupaka nabave, ponude su dostavila dva ista ponuditelja, a u dva postupka ponudu je dostavio još po jedan ponuditelj. U svih pet postupaka nabave prihvatljive ponude su dostavila dva ista ponuditelja. Odabrane su ponude s najnižim cijenama, a ugovori su zaključeni u skladu s ponudama. U svih pet postupaka odabrana je ponuda istog ponuditelja, kojemu je za radove u 2007. plaćeno 1.208.098,00 kn. Zaključeni ugovori o obavljanju usluga tekućeg i investicijskog održavanja ne sadrže odredbe o jamstvu za kvalitetu izvedenih radova, načinu uklanjanja nedostataka i primopredaji radova.

Za obavljanje geodetsko katastarskih usluga, nakon provedenog postupka javnog nadmetanja, u listopadu 2007. zaključeno je devet ugovora s pet dobavljača u ukupnom iznosu 3.108.621,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Ugovoreni rok za obavljanje usluga bio je konac prosinca 2007. Određeno je da u slučaju više sile, promjenu roka za obavljanje usluga treba ugovoriti dodatkom ugovoru, a ukoliko razlozi koji su ocijenjeni kao viša sila traju više od mjesec dana, ugovorne strane će raspravljati o ispunjenju ugovora, te naručitelj ima pravo odustati od ugovora.

Do konca 2007. usluge su obračunane u vrijednosti 1.487.912.00,00 kn, što je 47,7% ugovorene vrijednosti. U ugovorenom roku usluge nisu u cijelosti obavljene, a Ministarstvo je obrazložilo da izvoditelji parcelacijskih elaborata imaju poteškoće u pridržavanju ugovorenih rokova s obzirom da ovise o dobivanju podatka i dokumentacije od Državne geodetske uprave.

Za obavljanje geodetsko katastarskih usluga u 2006. zaključeno je deset ugovora sa šest dobavljača, koje su trebale biti obavljene do konca 2006. Tijekom 2007. usluge po pojedinim ugovorima iz 2006. nisu u potpunosti obavljene, te nisu sastavljeni konačni obračuni i zapisnici o preuzimanju parcelacijskih elaborata. Za obavljanje usluga treba ugovarati realne rokove, pratiti ispunjenja obveza u skladu s ugovorom, te zapisnički utvrđivati jesu li usluge obavljene u količini, kvaliteti, cijeni i rokovima, kako je ugovoreno.

U okviru rashoda za usluge promidžbe, evidentirani su rashodi za praćenje rada Ministarstva putem tiskovina u iznosu 854.970,00 kn. Za usluge objavljivanja članaka u dnevnim novinama i kroz poseban prilog iz djelokruga rada Ministarstva, nije proveden postupak javne nabave, što nije u skladu s odredbama članka 7. Zakona o javnoj nabavi. Ugovor o praćenju rada Ministarstva u dnevnim novinama i kroz poseban prilog, zaključen je s jednim dobavljačem 1. lipnja 2007. Ugovorena cijena usluge je 100.000,00 kn mjesečno, bez poreza na dodanu vrijednost, a rok pružanja usluga je šest mjeseci od zaključenja ugovora, iz čega slijedi da je pružanje usluga ugovoreno za razdoblje od početka lipnja do konca studenoga 2007. Dobavljač je za usluge ispostavio sedam računa za razdoblje od lipnja do konca prosinca 2007. u iznosu 854.970,00 kn.

Dobavljaču su plaćene usluge za sedam mjeseci, a prema ugovoru trebao je usluge obavljati šest mjeseci. Plaćene su usluge za prosinac, što nije bilo ugovoreno, te je plaćeno više u odnosu na ugovorenu vrijednost 122.970,00 kn ili 16,7%.

U okviru rashoda za komunalne usluge evidentirani su rashodi za usluge dnevnog čišćenja i higijenskog održavanja poslovnih prostorija u Zagrebu u iznosu 242.268,00 kn, kemijskog čišćenja zavjesa i pranja prozora u iznosu 170.030,00 kn, te generalnog čišćenja poslovnih prostorija u iznosu 59.598,00 kn.

Javno nadmetanje za nabavu usluga dnevnog čišćenja poslovnog prostora površine 3 600 m² objavljeno je u siječnju 2007. Pristiglo je 14 ponuda, a odluka o odabiru najpovoljnije ponude u iznosu 14.256,00 kn mjesečno (što iznosi 4,00 kn/m²) donesena je u veljači 2007. Na žalbu jednog ponuditelja, Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave u travnju 2007. poništila je javno nadmetanje i odluku o odabiru najpovoljnije ponude zbog nepravilnosti koje se odnose na ponudbenu dokumentaciju, rok za izvršenje usluga i rok za podnošenje ponuda.

U kolovozu 2007. postupak nabave za usluge dnevnog čišćenja poslovnih prostora ponovljen je ograničenim prikupljanjem ponuda, a usluge su tražene za 5 000 m², jer je u međuvremenu unajmljen još jedan poslovni prostor. Između dvije ponude odabrana je ponuda s nižom cijenom. Ugovor je zaključen u rujnu 2007. Za dnevno čišćenje ugovorena je mjesečna cijena u iznosu 35.040,00 kn, što je 7,00 kn/m², a za periodično čišćenje do konca 2007., ugovorena je cijena u iznosu 58.420,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Do rujna 2007. u poslovnim knjigama nisu evidentirani rashodi za dnevno čišćenje poslovnih prostorija. Za razdoblje od rujna do konca 2007. Dobavljač je obračunao usluge u skladu s ugovorom u iznosu 242.268,00 kn. Ponovljeni postupak nabave usluga čišćenja trebalo je provesti javnim nadmetanjem.

Za vrijednost usluga čije je obavljanje potrebno neprekidno tijekom poslovne godine, treba procijeniti godišnju vrijednost nabave, te prema tako procijenjenoj vrijednosti, provesti odgovarajući postupak nabave u skladu s propisima o javnoj nabavi.

Rashodi za usluge kemijskog čišćenja trakastih zavjesa i pranja prozora ostvareni su u iznosu 170.030,00 kn, a usluge generalnog čišćenja poslovnih prostorija u iznosu 59.598,00 kn. Usluge čišćenja zavjesa i pranja prozora obavljao je jedan dobavljač, a generalno čišćenje drugi. Za nabavu navedenih usluga nisu provedeni propisani postupci nabave, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

U okviru rashoda za druge usluge evidentirani su rashodi za tiskarske i grafičke usluge. Za usluge tiskanja memoranduma, kuverti, omota spisa i posjetnica u 2007., proveden je postupak nabave ograničenim prikupljanjem ponuda u skladu s odredbama Uredbe o nabavi roba, radova i usluga male vrijednosti. Odabrana je ponuda s najnižom cijenom, a ugovor u skladu s ponudom zaključen je u travnju 2007. Ugovorene su usluge u vrijednosti 195.230,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Plaćanje je ugovoreno mjesečno po izvršenoj isporuci i ispostavljenom računu. Dobavljač je do prosinca 2007. isporučivao robu mjesečno, a u prosincu je ispostavio račun u iznosu 166.359,00 kn za ugovorene količine materijala koje nije isporučio. Na računu je navedeno da se materijal nalazi na skladištu dobavljača. Za neisporučeni materijal, koncem prosinca 2007. plaćen je dio računa u iznosu 134.313,00 kn. Ministarstvo nema podataka je li navedena roba isporučena početkom 2008. Plaćanje prije isporuke nije u skladu s odredbama ugovora kojima je utvrđeno da će se materijal plaćati po isporuci.

Za nabavu usluga tiskanja memoranduma, kuverti, omota spisa i posjetnica za 2008., u prosincu 2007. proveden je postupak nabave ograničenim prikupljanjem ponuda. Odabrana je ponuda s najnižom cijenom, a u prosincu 2007. zaključen je ugovor za usluge tiskanja u vrijednosti 194.480,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Ugovor je zaključen s istim dobavljačem koji je obavljao usluge tiskanja za 2007. Ugovorom je određeno da će se plaćanje obavljati mjesečno po isporuci i ispostavljenom računu. Između ostalog, ugovorena je isporuka 275 000 kuverti za 2008., iako je za 2007. ugovorena isporuka 263 000 kuverti od kojih se na skladištu dobavljača u prosincu 2007. nalazilo 150 000 neisporučenih kuverti. Ugovaranje novih količina materijala, iako su zalihe materijala velike nije ekonomično. Materijal je potrebno naručivati prema potrebama i potrošnji. S obzirom da Ministarstvo nije ustrojilo analitičko knjigovodstvo zaliha memoranduma, kuverti i omota spisa, planiranje potreba i praćenje utroška je otežano. U skladu s odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunski korisnici obavezno vode analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) po vrsti, količini i vrijednosti.

Rashodi za usluge praćenja stanja bioloških bogatstava mora ostvareni su u iznosu 1.500.000,00 kn. Ugovor o obavljanju navedenih usluga zaključen je s Institutom za oceanografiju i ribarstvo, izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku, bez prethodne objave poziva za nadmetanje. Navedena pravna osoba obavljala je usluge praćenja stanja bioloških bogatstava mora i prema ugovoru zaključenom u 2006. Obrazloženo je da u Republici Hrvatskoj nema drugih pravnih osoba koje raspolažu potrebnom opremom i kadrovima za obavljanje navedenih usluga. Usluge su ugovorene u vrijednosti 1.500.000,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Plaćene su u cijelosti. S obzirom na vrijednost ugovorenih usluga praćenja stanja bioloških bogatstava mora, za nabavu navedenih usluga trebalo je provesti postupak javnog nadmetanja, a samo u slučaju da se ne javi više ponuditelja, usluge ugovoriti izravnom pogodbom.

Rashodi za usluge praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu ostvareni su u iznosu 1.000.000,00 kn. Za nabavu navedenih usluga, nadmetanje je objavljeno u lipnju 2007. U odluci o imenovanju povjerenstva za provođenje postupka nabave, planirana je vrijednost nabave usluga za pet ribolovnih područja u ukupnom iznosu 1.000.000,00 kn. Na nadmetanje su pristigle ponude od četiri ponuditelja, koje su se kretale u iznosima planirane vrijednosti nabave.

Povjerenstvo je ocijenilo da ponude nisu prihvatljive, jer nisu u skladu s natječajnom dokumentacijom, nisu uvezane, te je nadmetanje poništeno. U kolovozu 2007. donesena je nova odluka o imenovanju povjerenstva za provođenje postupka nabave usluga praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu za istih pet područja, a planirana je vrijednost nabave u ukupnom iznosu 2.400.000,00 kn. Planirana vrijednost nabave u kolovozu 2007. bila je za 1.400.000,00 kn veća od planirane vrijednosti nabave istih usluga u lipnju 2007.

U dokumentaciji o postupku nabave nema podataka o razlozima povećanja planirane vrijednosti nabave u odnosu na vrijednost iz odluke u lipnju 2007. Nadmetanje za nabavu usluga praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu ponovno je objavljeno u rujnu 2007. Za dva područja, A i D, odabrani su ponuditelji s kojima su zaključeni ugovori o izradi i izvršenju programa praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu. Vrijednost usluga za svako područje ugovorena je u iznosu 500.000,00 kn, što je ukupno za dva područja 1.000.000,00 kn.

Prema sastavljenom zapisniku iz prosinca 2007. usluge su obavljene u skladu s ugovorom, te plaćene u iznosu 1.000.000,00 kn, koliko je i bilo planirano za navedene namjene. Za preostala tri područja nadmetanje je poništeno, jer je vrijednost najniže ponude bila veća od osiguranih sredstava. Ponuditelj s kojim je zaključen ugovor za područje A, u postupku nadmetanja iz lipnja 2007. koje je poništeno, ponudio je cijenu 250.000,00 kn, a ponuditelj s kojim je zaključen ugovor za područje D ponudio je 150.000,00 kn. U lipnju 2007. nuđena je cijena za usluge praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu za područja A i D u iznosu 400.000,00 kn, a kasnije su navedene usluge ugovorene i obavljene u vrijednosti 1.000.000,00 kn. Za nabavu usluga praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu, proračunska sredstva nisu korištena ekonomično.

Rashodi za nabavu uredskog namještaja ostvareni su u iznosu 573.101,00 kn. Za navedenu nabavu provedena su dva postupka nabave ograničenim prikupljanjem ponuda, u skladu s odredbama Uredbe o postupku nabave roba, radova i usluga male vrijednosti. Jedan postupak nabave proveden je za izradu i prilagodbu ugradbenih elemenata, a drugi za nabavu namještaja. Za isporučeni namještaj dobavljači su ispostavili račune u ugovorenom iznosu. U oba postupka nabave, prema ponudbenim listovima nabavljane su radne stolice istog opisa. Prema ponudi za nabavu namještaja ponuđena je cijena za radnu stolicu 870,00 kn, a prema ponudi za izradu i prilagodbu ugradbenih elemenata u uredskim prostorijama po cijeni 2.710,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Razlika u cijeni radne stolice istog opisa iznosi 1.840,00 kn. Ministarstvo je ugovorilo nabavu 36 stolica po cijeni 870,00 kn i sedam radnih stolica po cijeni 2.710,00 kn. Pri provođenju postupka nabave za namještaj nije tražena ponuda od dobavljača koji je izabran na javnom nadmetanju u 2006. i koji je domaći proizvođač namještaja, nego je primjerice za izradu namještaja između drugih, tražena ponuda od pravne osobe čija je djelatnost istraživanje tržišta i medija. Postupci nabave nisu provedeni na način da se omogući efikasno i svrsishodno gospodarenje sredstvima za nabavu.

Državni ured za reviziju je naložio postupcima nabave i odabirom najpovoljnije ponude osigurati učinkovito gospodarenje sredstvima za nabavu. Naloženo je provođenje postupaka nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Nadalje je naložio ugovaranje realnih rokova za obavljanje usluga, kazne za neizvršavanje radova u ugovorenom roku, ugovaranje načina primopredaje obavljenih radova, te garantnog roka u kojem izvoditelj jamči za kvalitetu izvedenih radova. Za složenije radove treba odrediti stručni nadzor nad izvođenjem radova. Također je naložio sastavljati zapisnike o preuzimanju obavljenih usluga i radova, te utvrditi jesu li obavljani u količini, kvaliteti, cijeni i rokovima, kako je ugovoreno. Naložio je obavljati plaćanje usluga u skladu s ugovorom. Državni ured za reviziju je predložio pozive za dostavu ponuda dostavljati kvalificiranim i zainteresiranim ponuditeljima, a ponuditeljev primitak poziva dokumentirati pečatom i potpisom ili pozive za dostavu ponuda slati preporučenom poštom na adresu ponuditelja. Državni ured za reviziju je izrazio mišljenje da za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za obavljanje usluga praćenja stanja bioloških bogatstava mora, treba provoditi postupke javne nabave, s obzirom da je više institucija osposobljeno za obavljanje navedenih usluga.

- 7.2. *Ministarstvo je prihvatilo nalaz Državnog ureda za reviziju vezano za javnu nabavu. Navelo je da je unutar novoosnovanog Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, ustrojena Uprava za informacijske sustave i logistiku u čijem sastavu je Služba za nabavu. Unutar nove Uprave provode se organizacijske mjere za svrsishodno i učinkovito gospodarenje sredstvima za nabavu (povećanje broja educiranih djelatnika) čime će se omogućiti uklanjanje navedenih nedostataka. Nadalje je navelo da su za usluge tekućeg i investicijskog održavanja provedeni postupci nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Sastavni dio ugovora je ponuda u kojoj su definirani uvjeti i rokovi izvršenja, a radne naloge i primopredajne zapisnike potpisali su naručitelji. Ministarstvo je obrazložilo da je u 2006. zaključilo deset ugovora za obavljanje geodetsko-katastarskih usluga sa rokom izrade do konca 2006., jer su se nadležne službe unutar Ministarstva izjasnile da nije moguće zaključivati višegodišnje ugovore za navedene usluge. Rok je određen prema roku izvršenja proračunskih pozicija na kojima su bila osigurana sredstva za navedene namjene, iako se svake godine javlja isti problem u realizaciji ugovora. Na najveće poteškoće izvoditelji usluga nailaze kada po obavljenom snimanju na terenu i izradi elaborata, elaborate trebaju kompletirati sa velikim brojem zemljišno knjižnih izvadaka i posjedovnih listova iz katastra. Obrazložilo je da je to najčešći uzrok što se posao po ugovoru ne može obaviti u roku. Nadalje je navelo da je u 2007. zaključeno devet ugovora za obavljanje navedenih usluga s rokom do konca 2007., iz ranije navedenih razloga. Po donošenju odluka o odabiru najpovoljnije ponude, zaključivanje ugovora je moralo biti odgođeno zbog prigovora jednog od ponuditelja, a zatim i žalbe Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave. Kada je cijeli postupak okončan rješenjem Državne komisije kojim je žalba odbačena kao neosnovana, ugovori su zaključeni tek koncem listopada 2007. Zbog novog ustroja središnjih tijela državne uprave (ministarstava), dodaci ugovora o produženju roka obavljanja usluga nisu zaključeni, nego je sa svakim od ugovaratelja zapisnički utvrđen rok izvršenja usluga do 1. listopada 2008. Uz iste poteškoće koje su navedene za 2006. obavljanje ugovorenih usluga teče najboljom mogućom dinamikom. Sastanci sa izvoditeljima se održavaju redovito, te se provodi stručni nadzor. Iz navedenih razloga, ugovori zaključeni u 2007. izvršeni su u 50,0%. Zbog navedenog, Ministarstvo je odlučilo da nadalje neće financirati izradu navedenih elaborata, nego će prepustiti Hrvatskim vodama da ih financiraju iz svojih izvornih sredstava. Vezano za usluge promidžbe, Ministarstvo je navelo da će u 2008. provesti odgovarajuće postupke nabave. Za usluge čišćenja navelo je da su za 2008. poduzete mjere za provedbu natječaja u skladu s propisima. Za tiskarske i grafičke usluge navelo je da je ugovor zaključen za cijelu 2007., a isporuka je obavljena prema potrebi. Izrađene tiskanice su plaćene, a zbog nedostatka prostora uskladištene su kod dobavljača. Vezano za otežano praćenje utroška zaliha navelo je da je u 2007. instaliran računalni program u okviru ekonomata koji omogućuje efikasno planiranje i praćenje isporuka, stanja zaliha i utroška po vrsti, količini i vrijednosti. Ministarstvo je nadalje navelo da je namještaj nabavljan u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi po kriteriju najniže ukupne cijene ponude. U prvom postupku su radne stolice od ukupno najpovoljnijeg ponuditelja nabavljene po cijeni 2.710,00 kn, a u drugom postupku po cijeni 870,00 kn. Prema Zakonu o javnoj nabavi i uredno provedenom postupku nabave, odabrani su ponuditelji sa ukupno najpovoljnijom cijenom, a ne po pojedinim stavkama ponude. U drugom natječaju nije upućen poziv za nadmetanje odabranom ponuditelju iz prvog natječaja. Vezano za usluge praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu, Ministarstvo je navelo da je u 2007., analizirajući stanje u slatkovodnom ribarstvu, osobito izrađenost gospodarskih osnova i godišnjih planova ovlaštenika ribolovnog prava po ribolovnim zonama, utvrđeno da postoji povećana potreba za izradu stručnih podloga, odnosno provođenje programa praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu na svim ribolovnim područjima od znanstveno-istraživačkih ustanova koje su na temelju Zakona o slatkovodnom ribarstvu ovlaštene za provođenje navedenog programa.*

U srpnju 2007. objavljen je Program praćenja slatkovodnog ribarstva, kojim se očekivalo da se istraživanja provedu na većem području i u većem obujmu. S obzirom da je na ime naknada od prodanih dozvola za športski ribolov prikupljeno dodatnih 1.500.000,00 kn, odlučeno je da se zbog zadanog povećanog opsega poslova znanstveno-istraživačkih ustanova, osim predviđenog iznosa 1.000.000,00 kn, koristi i taj iznos. Na temelju odluke ministra o financiranju Programa praćenja stanja u slatkovodnom ribarstvu za 2007., u kolovozu 2007. godine objavljen je natječaj za planiranu vrijednost nabave u iznosu 2.400.000,00 kn. Od ukupno pet ponuditelja, dvije ponude su prihvaćene i realizirane, dok tri nisu zadovoljile uvjete natječaja. Vezano za usluge praćenja stanja bioloških bogatstava mora, Ministarstvo je navelo da se navedene usluge provode u svrhu ocjene stanja gospodarski značajnih vrsta riba i drugih morskih organizama radi ocjene stanja bioloških bogatstava mora, procjene budućih količina i određivanja održive razine eksploatacije. Trajno praćenje je potrebno radi određivanja mjera zaštite i odgovornog gospodarenja kroz donošenje pravodobnih propisa. Nadalje je navelo da u Republici Hrvatskoj postoji samo jedna znanstveno-istraživačka institucija - Institut za oceanografiju i ribarstvo, koja je u cijelosti opremljena, jedina posjeduje vlastiti istraživački adekvatno opremljen brod, ima potrebne laboratorijske uvjete i raspolaže kadrovima za provođenje navedenih istraživanja, te može dati ocjenu stanja i preporuke za zaštitu bioloških bogatstava mora. Institut za oceanografiju i ribarstvo je jedina institucija u Republici Hrvatskoj koja je registrirana za djelatnosti istraživanja biologije mora i ribarstva. Ugovor je zaključen izravnom pogodbom u pregovaračkom postupku, te je objavljen oglas o namjeri potpisivanja ugovora na koji nije bilo primjedbi ili prigovora.

Za obavljanje zadaća iz svog djelokruga Ministarstvo je za 2007. planiralo prihode i primitke, te rashode i izdatke u iznosu 3.987.001.714,00 kn. Ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu 3.901.041.898,00 kn, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu 3.978.597.613,00 kn, te manjak prihoda i primitaka iznosi 77.555.715,00 kn. Osnovni razlog za iskazivanje manjka prihoda je taj što su unutar rashoda iskazani pojedini rashodi za potpore koje nisu plaćene u 2007., jer nisu niti dospjele, te za njih u 2007. nisu ostvareni prihodi iz proračuna. Manjim dijelom, na iskazivanje manjka prihoda utjecalo je trošenje namjenskih prihoda koji su ostvareni ranijih godina, a u ranijem razdoblju nisu potpuno utrošeni.

Vrijednosno najznačajniji rashodi su rashodi za subvencije koji su ostvareni u iznosu 3.145.356.496,00 kn i čine 79,1% ukupnih rashoda i izdataka. Subvencije su isplaćivane obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, obrtnicima, zadrugama, trgovačkim društvima i drugim fizičkim osobama. Subvencije se odnose na potpore koje se isplaćuju na temelju odredbi Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu u iznosu 2.779.001.966,00 kn i druge potpore u iznosu 366.354.530,00 kn. Rashodi za potpore koje se isplaćuju na temelju navedenog Zakona, odnose se na potpore za poticanje poljoprivredne proizvodnje - biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva u iznosu 2.303.348.999,00 kn, te na kapitalne potpore, potpore ruralnom razvitku, potpore dohotku nekomercijalnim poljoprivrednim gospodarstvima i podizanju višegodišnjih nasada u iznosu 475.652.967,00 kn. Druge potpore se odnose na intervencije na tržištu, Program SAPARD i horizontalne mjere potpore u prehrambeno prerađivačkoj industriji.

Rashodi i izdaci ostvarivani su u skladu s planom i odlukama Vlade Republike Hrvatske, a sredstva su trošena u skladu s namjenama. U djelu poslovanja uočeni su propusti i nepravilnosti, a odnose se na rashode za potpore u ribarstvu, potpore programima razvitka seoskog prostora, inspekcijski nadzor potpora, intervencije na tržištu, te na javnu nabavu i učinkovitost korištenja sredstava.

Izvješće o obavljenoj reviziji je uručeno zakonskom predstavniku 8. srpnja 2008.